

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Veteris Hominis Per Expensa Quatuor Novissima Metamorphosis, Et Novi Genesis

Stanyhurst, Guillaume

Coloniae, Anno 1702

VD18 1237699X

Caput VII. Exuberans gaudiorum copia, ex mutuo Beatorum aspectu, & gloriâ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51849](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51849)

cturis, conscientiæ, sacerdoti, Deo:
falluntur illi plerique, qui multo tem-
pore, multisque annis inter vitia &
cupiditates suas obsurduerunt; etiam
sub mortem, nullis cohortationibus
ad resipiscentiam possunt promoveri.
Non est, ut sperent illi, se audituros
illud Divinum in cœlesti Odeo, Alle-
luja. Quod, ut percipiatis, audite
nunc Verbum Dei; auditum observa-
te: *Beati enim, qui audiunt verbum Dei,
& custodiunt illud.*

CAPUT VII.

*Exuberans gaudiorum copia, ex mutuo
Beatorum aspectu, & gloriâ.*

SI quis expetat ex hâc valle lachry-
marum habere spongiam, quâ ab-
stergat ab oculis suis omnem lachry-
mam, is hodie mecum oculos non in
altum attollat ad sublime cœli Am-
phiteatrum; sed convertat ad nobile
illud patientiæ theatrum, ad Jobi ster-
quilinium. Si rectè expendas, quæ
audies verba in hoc sterquilinio, ter-
rena omnia cum Paulo, arbitraberis

ut stercora. Job verè monstrum patientiæ : cùm jaceret in olido fimeto, tanquam spectaculum humanæ miseriæ ; velletque suum in extremis ærumnis lenire mærorem, quin & aliorum omnium in quavis calamitate mitigare dolorem ; voluit verba quædam arcana exprimere, quæ ad omnem omnium sæculorum memoriam perennarent. Audite loquentem : *Quis mihi tribuat, ut scribantur sermones mei? Quis mihi det, ut exarentur in libro stylo ferreo, & plumbi lamina, vel celte sculpantur in silice? Quis mihi tribuat, inquit? sed quid vis tibi tribui? quæ est petitio tuâ? ut scribantur sermones mei.* Ad eam inopiam redactus sum, ut etiam tegula, in qua scribam, mihi non suppetat ; contorti digiti, compressæ manus, frigore tremulæ, & ulceribus plenæ. Optarem tamen ad solatium breves sermones litteris commendare. Aderit utique, qui scribat. Quid superest? papyrus. Ecce charta papyracea, sed parcite quæso : defertur

ratur membrana, pergamena ? nam charta papyracea deletur facilè, & frangitur. *Exarentur in libro.* Concedimus perlubenter, cedo librum: scribe, quæ lubet. Absit, nollem tanti momenti verba, & digna cedro, exarare in libro, qui putrefactioni, & tinearum edacitati obnoxius est. Erit fortasse plumbum extensum per modum pergamenæ, cui verba mea perenniter imprimantur? Aderit: *stylo ferreo, & plumbi lamina.* Verùm, nec plumbum mihi placet, quia potest igne solvi, & liquefieri. Aliud posco, quod sit ære perenniùs. Ecce filicem? placet: *Vel celtæ sculpantur in silice.* Habes ad manum filicem, filemus, ut verba à te exaranda percipiamus: Scio, inquit, quod Redemptor meus vivit; & in novissimo die de terrâ resurrecturus sum, & rursum circumdabor pelle meâ; & in carne meâ videbo D E U M Salvatorem meum, &c. *reposita est hac spes mea in sinu meo.* Quasi dicat: Hæc spes sola videndi aliquando oculis meis

meis Salvatore meum ? jam nunc
 & animum extremè afflicto, & cor-
 pus tot ulceribus plenum, tanto unde-
 quaque perfundit gaudio; ut omnis
 mihi calamitas vertatur in solatium;
 omnis afflictio, in lætitiã: multo-
 que mihi acceptius sit, jacere in hoc
 sterquilinio, quàm sedere in solio. Hic
 ergo vos jam paucis expendite: si spes
 adhuc tenuis, & obscura illius gloriæ,
 quam à longè prospexit Job mille re-
 trò annis, tolerabilia, imò facilia; ne
 dicam, jucunda reddiderit, nudita-
 tem, morbos, ulcus pessimum, ignem
 sacrum, lepram, scabiem, elephan-
 tiasim, dolorem articulare, viscera
 putrida, apostema, gravem halitum,
 uxorem stultam, dæmonem, infami-
 am, probrum, & sterquilinium, in
 paradisi speciem converterit; si, in-
 quam, tantum potuerit sola spes Chri-
 stum videndi? quid erit re ipsâ, & il-
 lius conspectu frui, & totâ, quæ in-
 finita est, beatitudine potiri? [a] *Ubi*
erit (ait Gregorius) *lux, sine defectu;*

a In Psal. 7.

gan-

gaudium, sine gemitu, desiderium, sine
pœnâ; amor sine tristitiâ; satietas, sine
fastidio; sospitas, sine vitio; vita sine
morte; salus, sine languore. Ubi (ait
Augustinus) Rex, est veritas; lex, cha-
ritas; dignitas, æquitas; pax, felicitas;
vita aternitas? Ubi (ait S. Bernardus)
premium est videre Deum, vivere cum
Deo; vivere de Deo; esse cum Deo, esse in
Deo, qui erit omnia in omnibus. Nos
more nostro, ex immenso illo delitia-
rum Oceano, stillas aliquas delibe-
mus; expendendo quantum futurum
sit gaudium, ex beatissima illâ Beato-
rum omnium tum hominum, tum
Angelorum societate. Plurimum con-
fert ad solatium, plurimos esse, qui
soluti suppeditent argumentum.
Nunc autem quanta sit futura Beato-
rum se invicem, summo cum gaudio
contuentium multitudo, expendamus.
Inchoamus ab Angelis. Proditur 4.
lib. Revelat. S. Brigittæ, Deiparam
dixisse D. Brigittæ, tantum esse nume-
rum Beatorum spirituum Angelico-
rum; ut si computarentur omnes ho-
mi-

mines, ab Adam, usque ad ultimum in fine mundi nasciturum, possent unicuique homini deputari ad minus decem Angeli. [a] D. Dionysius Areopagita dicit: *Tantum esse numerum Angelorum, ut soli Deo sit cognitus*, [b] S. Ambrosius dicit, *homines esse centesimam tantum partem numeri Angelorum; & quatuor superiores Ordines, Dominations, Thronos, Cherubinos & Seraphinos, longè esse numerosiores quinque Ordinibus inferioribus*. [c] Suares dicit, *numerum Angelorum, respectu hominum dici posse infinitum, & innumerabilem*. Albertinus dicit, *Archangelos eodem excessu superare Angelos, quo ipsi superant homines: Ergo cum teste D. Brigittâ, (cujus Revelationem maximi æstimat Vasques) pro uno homine, decem Angeli dari possint; eodem excessu, dabuntur pro uno homine centum Archangeli, mille Principes, decem millia Potestatum, centum millia Virtutum, millio Dominatio-*

num,
 a *Celest. Hierar. c. 13. & 14.* b *Ambros. in Luc. c. 15.* c *Suar. l. de Ang. nat. c. 11. n. 3*

num, decem milliones Thronorum,
centum milliones Cherubinorum,
mille milliones Seraphinorum. Quod
& S. Thomas apertè docet, dicens, tan-
tò magis in unoquoque Ordine mul-
tiplicari Angelorum numerum; quan-
tò Ordo ipse altior est & præstantior.
Unde meritò interrogat Job: [a] *Nun-
quid est numerus militum ejus?* quasi
dicat innumerabiles esse. Jam verò est
valdè credibile, quod docent novissi-
mi Auctores: [a] *Angelos omnes in cæ-
lo assumpturos corpora speciosa ex athe-
re, quibus pascant oculos Beatorum; ut
ab illis videri, & ore ad os loqui possint.*
Hoc enim videtur poscere amicitia, &
arctissima unio & communicatio; quæ
erit inter Angelos & homines Beatos,
quasi concives cæli: aliàs etiam sensus
Beatorum nullum ex Angelis recipe-
rent gaudium; imò in nulla re cum
illis communicarent: itaque inter An-
gelos & Beatos tantum esset commu-
nicatio quoad mentem, non quoad
corpus.

a Cap. 25.

corpus. Quod si ita est, Deus immortalis ! quale erit gaudium, tot immensæ pulchritudinis spiritus intueri, alloqui, cum illis conversari? Refert Serarius, de quodam Architecto, (a) quicum Erfordia erigeret Chartusiam, Angelum specie juvenis conspexisse, tantâ elegantia, & pulchritudine; ut diceret se alterius oculi jacturam libenter facturum, si eum iteratò semel duntaxat conspiciari posset. Si quis posset vel Angelum videre unum; cum eo loqui; audire illum de arcanis, & sublimibus rebus magnificè differentem; intueri illius vultum pulchritudine mirabili formosum: vim mentis penetrare, & acervos perfectionum, magnaque illa intellectus, ac voluntatis ejus decora, sanctimoniamque augustam, quantis gaudiis colliquesceret? Et dubitemus, quin Beatus splendidissimo illo theatro omnium Angelorum incredibiliter capiatur? sanè, cum oculos conjicient in illam tam illustrem Beatorum societatem, in qua, ut à S. Basilio verba mutuer:

a *A Lap. Prop. Major. 289.*

[a]

[a] Sunt Angelorum miriades, festi primorum parentum confessus; Apostolorum throni; honorati Prophetarum conventus; Regia Patriarcharum sceptrum; corona Martyrum; Justorum omnium laudes in commune triumphantium; Vix tenere se poterunt, quin exclament atque gestiant. Socrates, brevi moriturus, singulari gaudio afficiebatur; cum se diceret pergere ad Heroas, ad semi Deos; ad optimos viros antiquitatis, cum quibus in æternam agitaturum se ævum agebat. Quod si cuilibet arbitrarium esset, cum quibus vellet colloqui, indubiè quisque suæ artis Actorem, vel in eâ maximè præcellentem vellet alloqui? Philosophi, Aristotelem, Mathematici, Archimedes; Oratores, Tullium; Pictores, Apellem; Medici, Hipocratem; Jurisperiti, Justinianum; Milites Alexandrum, aut Cæsarem; & optarent videre & cuperent alloqui: maximâ afficerentur voluptate, posse eorum frui & conspectu, & societate. Quale ergo erit

a Exhort. ad Rapt.

rit gaudium, posse familiarissimè sermocinari cum magnis illis antiquæ Legis Heroibus, Adamo, Noë, Abraham, Jacob, Joseph? cum illis, Divino Spiritu olim afflatis vatibus, Isaiâ, Jeremiâ, Ezechiele, David, &c. cum inclytis Regibus, Davide, Ezechiâ, Josaphato, Manasse: cum honorato Apostolorum senatu, cum Petro, Paulo, Joanne: cum Augustino, Hieronymo, Chrysostomo, Gregorio; quorum & sanctimoniam veneratur, & scientiam admiratur tota posteritas. Nec tantum gaudebunt mutuo conspectu; sed & colloquio. Hic jam magna est controversia in scholis Theologorum? quo idiomate Beati se mutuo alloquuntur, an Latino? an Græco? an Syriaco? Memini, me aliquando legisse in quodam impertinenti Thesuro Theologicarum, usus Beatos in cælo idiomate Hiberno: sed nemo miretur impertinentia poni in impertinenti. Sunt, qui existimant, quemque locuturum suo idiomate, sibi vernaculo; ut omnium gentium linguis Deus laudetur.

tur. Rem prodigio simillimam, quæ
sententiam nostram confirmat, refert
S. Gregorius: [a] Puer quidam armen-
tarius, hâc vitâ prius defunctus, dein-
de eidem restitutus, Dominum suum
vocari iussit; cui ait: ego in cælo fui,
& qui de hac domo morituri sunt, agno-
vi: Ille, ille, atque ille morituri sunt,
&c. Ut autem scias, quod me in cælo
fuisse verum fateor; Ecce accepi illic, ut
linguis omnium loquar. Nunquid tibi
incognitum fuit, quod Græcam linguam
omnino non nossem, & tamen Græcè
loquar, ut cognoscatis, an verum sit,
quod me omnes linguas accepisse testi-
ficor. Cui tunc Græcè Dominus suus
locutus est; atque ita ille in eadem
lingua respondit; ut cuncti, qui ade-
rant, mirarentur. In eadem domo
habitabat quidam Bulgarus, qui ad
hunc puerum deductus, Bulgaricâ
linguâ locutus est. Sed ita puer ille,
cùm esset Italus natione, Bulgaricâ
locutione respondit, ac si natione
fuisset Bulgaricus? Ex duarum ergò
lin-

a l. 4. Dialog. c. 26.

linguarum experimento crediderunt eum, uti fatebatur, fuisse in cælo: ita D. Gregorius. Tametsi non constet ex Divinis oraculis, quo idiomate; Beati se invicem, ut plurimum sint allocuturi; tamen rationi conformius videtur, (quæ est & D. Hieronymi opinio) futurum illud idioma; quod primo homini Adamo à Deo fuit infusum, nimirum, Hebræum: Nam Deus ipse, Hebræâ linguâ Adamo fuit locutus in paradiso. Et ipse Filius Dei jam Incarnatus; eâdem linguâ usus est plerumque, & eâ arcana omnia fidei, mysteria, & Evangelia exposuit. Colloquia autem, quæ illic instituent, erunt, qualia olim fuerunt Apostolorum; cum repleti jam Spiritu sancto, in solemnitate Pentecostes, loquebantur variis linguis. Et quid loquebantur? [a] *Magnalia Dei?* sic illi inter sese jucundissimè different de immensis Dei perfectionib⁹; de ejus ineffabili sapientiâ, potentiâ, bonitate, misericordiâ, justitiâ; & potissimum admirabili il-

lâ

2 Acto. 2.

lâ providentiæ ejus œconomiâ, circa propriam suam salutem. Quam occultis callibus, & arcanis modis eos ad salutem promoverit? quoties suâ gratiâ prævenerit? Divinis instinctibus ad virtutem promoverit; in gravissimis dæmonis insultibus adfuerit; è præsentibus periculis eripuerit; ab æterno ex singulari favore eos ad gloriam elegerit? O quantò exultantis animi gaudio unus alteri, post enarrata salutis, quæ adiêre pericula, rêpetent illud sacrum Regii Vatis acroama [a] *Nisi quia Dominus adjuvit me; paulò minùs habitasset in inferno anima mea.* Quàm jucundum erit audire ex ore magni illius Pauli, quomodò cùm ipse in campo Damasci spirans iratum, & cædis in discipulos Christi, voce è cælo lapsâ, & fulgenti luce circumfusus, fuerit repenti ex Ecclesiæ persecutore, redditus ejusdem Apostolus. Ex ore Petri, quo pacto, cùm ille ter Christû negasset, ejusdem oculis in se conversis, illicò amarè fleverit. Quibus

S

ver-

a Psal. 93.17.

verbis efferet Christi erga se beneficentiam Magdalena; cui post vitam obscœnissimè in lupanaribus actam, remissa subitò fuère omnia peccata. Quoties narrabit ultimum, quò propè naufragium passus est, animæ periculum David; dum & iniquissimum commisit homicidium, & turpissimum patravit adulterium? Non tunc amplius canet tristem illam Nænam: [a] *Miserere mei Deus; sed Misericordias Domini in æternum cantabo.* Deinde alii differunt de arcanis fidei Mysteriis; de Christi Incarnatione, Nativitate, vitæ ejus normâ: de illius cruciatibus, Resurrectione, Ascensione ad cœlum, de Sacramentis. Singuli præsertim Religiosi narrabunt; quibus Dei afflatibus ex mundi fluctibus erepti, ad religiosæ vitæ portum fuerint promoti: aliàs æternùm perituri. ac quilibet totius vitæ gesta, & pericula, & Divinæ circa se Providentiæ dispositionem, ac seriem, summâ cum animi

a *Psal. 50. 88. 2.*

animi triumphantis præ gaudio exultatione enarrabit. In hac magna Dei Basilica non resonabunt, nec audientur illorum voces, quibus in hac vita, linguâ, nobile illud hominis ornamentum, non est aliud, quàm ad Deum offendendum instrumentum. Illos non admittendos in sacrum illud cœlestium Oratorum Concilium; patet ex D. Paulo, qui dicit: [a] *Neque maledicos, neque rapaces Regnum Dei possessuros.* Quisquis ergo es candidatus Regni cœlestis, cave, ne censearis in cathalogo maledicorum. Qui sunt maledici; Qui, ut sanniones inverecundi turpicula, è trivio, & fæce populari petita semper in ore habent: qui, teste Ambrosio, [b] *velut plerimarum, huc atque illuc effluunt;* & temerè, putidè, ac indecorè omnia effundunt; qui, quidquid est, vel acrimonix in saryris, vel severitatis in jambis, vel obscœnitatis in elegiis, plenis buccis deblaterant. Sciant ergo detractores, nullum se reper-

S 2

tuos

a 1. Cor. 6. 10. b In Psalm. 118.

turos locū inter illos, qui summā charitate, & concordia sunt copulati. Oraculum enim est Pauli: *Neque maledici regnum Dei possidebunt.* Quid deinde? Audiamus Empyreæ domus secretarium D: Joannem? [a] *Qui non inventus est in libro vitæ, missus est in stagnum ignis.* In hoc stagno, inquam, fluctuantis, & fumantis ignis: consecrati detractores maledici, audaces, & infandi, cælo exclusi, ut ranæ informes, ut monstri pisces, ut marini dracones, squamis hirti, ore fædi, & edentuli natabunt, & tempus sempiternum cruciabuntur. Jam quis nescit, ut maris, ac fluviorum; sic stagnorum pisces, propriè dici mutos, sic illis detractoribus, Deus in stagno illo fluitantibus, vocem, & sermonem demet, quò nefariè sunt abusi. Nec canent illud lætum Alleluja, sed triste, & lamentabile væ, væ. Væ ergò maledicis! quoniam Regnum Dei non possidebunt.

CA

a Apoc. 20. 25.